

Posamezna številka stane 75 para

Naročnina listu: Celo leto 60 din., pol leta 30 din., četrt leta 16 din. Izven Jugoslavije: Celo leto 120 din. Inserati ali oglasila se preračunajo po dogovoru; pri večkratnem štetju primeren popust. Upravišče sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Telefon interurban št. 113.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poštnina plačana v gotovini.

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravišče je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Z uredništvom se more govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure. Rokopisi se ne vračajo. Nezaprte reklamacije so poštnine prost. Telefon interurban št. 113.

75. šte.

Maribor, dne 6. julija 1928.

Letnik XV.

Morala beograjske gospode.

V glas nekaterih neresnih, fišistovskih, zakotnih in divjaških listov je padlo do malega že vso beograjsko časopisje. Ko je Pašič s svojim zmedenim, starinsko trmoglavim in neresnim govorom »ugotovil«¹ slabo protislovovansko in avstrijsko tradicijo ter mentaliteto prečakov, je stopil »Balkan«² na čelo beograjskega tiska in začela se je na celi črti režimovcev in centralistov »ostra paljba«³ z najtežjimi kalibri psovanja, obrekovanja in blatenja proti Slovincem in Hrvatom. Prej je samo kak »Balkan«⁴ ali pa fašistovski »Preporod«⁵ obsipal dr. Korošca in Radiča z najgršimi psovki ter vpil po ječi, vešalah ali pa po kratkem procesu linčevanja, danes pa tekmuje v tem že lepo število beograjskih listov, ker je pač Boja-vsezna! rekel, da je vsa beograjskim izkoriščevalcem neljuba in neprijetna politika plod »slabe, neprijateljske avstrijske tradicije.«

Ker Slovenci in Hrvati nočejo nositi veliko večjih bremen kot pa Srbi, ker nočejo biti nem in brzpraven objekt izkoriščanja po beograjski porodici, ker zahtevajo pravico, kulturo itd., je beograjski čaršiji najbližje in najlože sredstvo — najgrše blato na voditelje Slovencev in Hrvatov in tako je začela beograjska »Politika«⁶ zmerjati dr. Korošca z jezuitom in človekom dvojne morale, ki naj bi bil pred in med vojno na strani najhujših srbskih sovražnikov, po vojni nekaj časa na strani Srbov, sedaj pa zopet v neprijateljskem tabornu. Po receptu blatenja in osebnih napadov so posegli v Beogradu v mnenju in nadi, da je tudi pri nas, kakor v Srbiji, stranka samo voditelj in še par drugih oseb in da stranka tudi takoj razpade, če udariš po pastirju.

Ta recept se je v Srbiji dobro obnesel. Enega voditelja ali prvaka oblatijo, drugega ubijejo in stranke propadajo in nastajajo, narod pa ječi pod tridesetorico beograjskih gospodskih rodbin, ki se znajo posluževati tudi desetvrstne morale v zadoščenje svojega pohlepa. Ta beograjska gospoda dolži danes dr. Korošca dvojne morale, češ, da je bil med vojno njegov ideal iztrebljen — Srbije in da se sedaj zopet k temu idealu povrača, da so njegovo delo avstrijska grozodejstva v zasedeni Srbiji in da je Slovence navduševal in nagovarjal v boju proti Slovanstvu. To očita dr. Korošcu beograjska gospoda, ki je stala na čelu srbskega naroda dokler je Srbija kot samostojna država ob strani Rusije in antante vodila boj z upom zmage, a je potem varno in udobno sedela v Parizu, Nizzi in Rimu ko se je vojna sreča obrnila in je srbski seljak hodil težko in krvavo pot Golgote ter umiral pod kruto tujo okupacijo. Ona srbska gospoda blati danes dr. Korošca, ki je hodila med svoj narod samo tedaj če se je praznovala kaka zmaga in ga je takoj zopet zapustila, kakor hitro so napočili težki časi trpljenja.

V začetku svetovne vojne se niso uprli ne Čehi ne Poljaki, četudi jih je bilo nad 10 milijonov v Avstriji, Poljaki so avstrijski vojski dajali iz sovražstva do Rusov celo več, kot je zakon zahteval — svojo mladino in legijonarje, pa Beograd, ki ves svet kritizira, jim tega še nikdar ni očital. Upreti bi se moral en slabi milijon Slovencev ne glede na to, ali bi bilo to junaštvo ali pa blaznost.

Beograjska gospoda, ki je preživela vojno na letoviščih, presoja danes, kaj bi bili morali Slovenci storiti in kaj je delal dr. Korošec med vojno in pod oblastjo krutih avstrijskih bajonetov. Ta gospoda prav nič ne vpraša, kaj so delali v tej dobi prečanski Srbi, kaj je delal na primer Pribičević in kaj so delali njeni redki podrepaniki iz Slovenije in Hrvaške. Tem je vse spregledano, pa naj so bili »Jungschützi«, naj so peli »avstrijsko slavo«⁷ in naj so se še v toliki meri udeleževali krutega nasilja v zasedeni Srbiji. Ker so danes centralisti, so danes pri še tako gnusni preteklosti proglašeni za patentirane Slovence in državotvorce, protidržavni, sovražni in izdajalski so pa z dr. Korošcem vred tudi oni Slovenci in Hrvati, ki so bili v Solunu in na Dobruđi, samo za to, ker so avtonomisti, ker delajo po željah svojega naroda in ker beograjski porodici nočejo priznati popolne oblasti nad narodi in državo.

Morala, ki je pustila beograjsko gospodo mirno spati v razkošnih palačah Rima in Pariza, ko je srbski narod preživljal svoje najtežje čase, je značilna posebnost v slabem oziru in ne smemo se čuditi, če dopušča in narekuje danes take izpade proti voditeljem Slovencev in Hrvatov kakor tudi proti slovenskemu in hrvaškemu narodu. Dopuščala je ta morala še hujše stvari. Koncem leta 1915 je ta gospoda gnala 30.000 napol golih in bosih rekrutov iz cele Srbije preko južno srbskih gor. Večina teh revežev je že potoma umrla, krivci tega zločina nad lastnim rodem se še pa danes prikrivajo in naj se preiskava in kazen od strani poštene srbske javnosti še toliko zahteva. Dopuščala je ta morala nadalje, da so se in se še odtegujejo porodičarski sinovi vojaške službe, da se najdejo v vseh mogočih, dobro plačanih komisijah in da potem sami pobašejo odškodnine, ki bi se morale trpečemu in oškodovanemu narodu izplačati. Ko so med vojno francoske in itali-

janske ladje prihajale v Solun po srbske ranjence in bolnike, je mnogo do kosti in kože izčrpanih seljakov obležalo na produ, da so se lahko vkrcali zdravi oblastni sinovi ter odpeljali v Francijo, Italijo, Švico k ženskam, vinu in kartam. Ta posebna morala je naprila vila porodici velikansko bogastvo v času, ko je pretrpel srbski narod največje izgube in žrtve in sam Pašič, ki je med vojno v Aix-u na Francoskem prebival v vili, v katero hodi predsednik francoske republike na počitnice, ki je povodom ženitve svoje hčere v Nizzi delil ordene kakor kak suveren, je danes med najbogatejšimi ljudmi Srbije in pa med onimi, ki so dobili največjo vojno odškodnino in ki pozabijo plačati davke.

Francoska letovišča so bila za beograjsko gospodo med vojno tako zanimiva in mična, da se ni utegnili brigati in poučiti o tem, kaj govori dr. Korošec z drugimi slovenskimi poslanci v dunajskem parlamentu proti vojaškemu nasilju. A če bi o tem tudi kaj doznala iz angleških listov, ki so še precej točno in dobro beležili delo slovanskih zastopnikov, je sposobna danes vse to tako zatajiti, kakor na primer Pašič taji zaključke genovske konference. Posebna morala porodičarjev je nagnala politične strasti že tako daleč, da se sedaj po Beogradu ob vsakem živijo-klicu na kakega oblastnika vpije: doli Hrvati, doli Slovenci, mi pa ob vsaki graji beograjske vlade kličemo in bodemo kličali: Živijo srbski narod, naj živi srbsko delovno ljudstvo, da postane zavedno in močno ter se čim prej otrese svoje gospode — svojih in naših skupnih izkoriščevalcev posebne vrste in morale!

Politični položaj.

Okrog atentata na Pašiča. Atentator Rajič je takoj spočetka izjavil, da ga je nagnala do zločina mlačna in popustljiva vladna politika proti Hrvatom. Demokratski listi so hoteli to preobrniti, kakor da bi se atentator hotel maščevati radi zadnjih ukrepov vlade proti Radiču in njegovi stranki, sedaj pa molčijo, ker je atentator svojo izjavo še izpopolnil, ko je izjavil: »Hotel sem, da svoj protest proti današnji nestalni politiki vlade manifestiram nasproti izraziti politični osebnosti, a ta je bil Nikola Pašič. Mogoče, da se uprav zato, ker je ta osebnost bil Pašič, atentat ni posrečil. Mislim, da bi bilo treba sedanjo vlado zamenjati in sestaviti koalicijsko vlado, ki bi narod rešila iz težkega gospodarskega in političnega stanja.« Ta izjava ponovno dokazuje, da je atentat v ozki zvezi z demokrati in zato je umljivo, da te izjave ne beleži noben beograjski demokratični list. — Okrog atentata se plete vse polno sumničenj in intrig. V debati o uradniškem zakonu je n. pr. rekel demokratski poslanec Svetozar Gjorgjevič: Vladino delo vodi k ustvarjanju tajnih organizacij. Naš narod je dovzeten za tajnost. Celo radikali mislijo in govorijo, da je atentat napravljen za to, da bi se vplivalo na poslance pri glasovanju in da se Pašiču da še posebna aureola, ker še ni dovolj, da radikali vedno govorijo: Sve zna Baja —.

Narod je zelo razburjen in nezadovoljen trdi ponedeljkovo radikalsko beograjsko »Vreme«. Ta list, ki drugače vedno brani današnje stanje in današnji režim, piše, kako silno je zapuščena pokrajina, ki leži med Srbijo in Crnogoro, takozvani Sandžak. Prometnih razmer ni, narod trpi lakoto in silno pomanjkanje. Ljudstvo je popolnoma obupano, ker stane kilogram žita 8 dinarjev, denarja pa ni. Edini prihod tvori reja ovac, ki pa vsled nemarnosti uprave, ki dela težkoče izvoznikom, zelo slabo uspeva. Cest v tem kraju ni. Edino prometno sredstvo so mule, ki nosijo tovore po silno strmih kozjih stezah, preko visokih hribov. Nadlego delajo tudi volkovi, ki trgajo ovce na paši po planinah. Ni čuda, da ljudje obupajo, pa gredo med roparje, ki si edini delajo dober zaslužek, ker ropajo državne blagajne in pošte. Kdor je enkrat prehodil kraje po Sandžaku, ta ne bo nikdar pozabil gorja in nesreče, ki jo vidi med tamošnjim ljudstvom.

Po dolgem času so začeli tudi režimski listi pisati resnico o nesreči, ki jo povzroča beograjski centralizem. Mogoče bo »Vreme«, ki proučuje razmere v Sandžaku, začelo razumevati naš boj proti beograjskemu centralizmu, ker bomo v nasprotnem slučaju kmalu tako daleč prišli, kakor je Sandžak.

Po svetu.

Nova bolgarska vlada se znaša nad ženami svojih nasprotnikov. Soproga Stambolijskega je bivala dalje časa v nekem nemškem zdravilišču in sedaj se je napotila domov, da natančno dozna za zadnje čase svojega moža. Komaj pa je prišla na mejo, so jo zgrabili in odvedli v Sofijo v zapore. Pogromi zemljoradnikov in komunistov, preki sod in celo preganjanje nedolžnih žen, to je kultura in pravicoljubnost bolgarske meščanske vlade.

Italijanske fašistovske volitve. Pri sedanjih obč. volitvah v Italiji povsodi zmagujejo fašisti. Toda kako?

Glasom poročil iz videmske pokrajine izvršujejo fašisti nad volilci najbrezobzirnejše nasilje in uporabljajo vse mogoče zvijače, da »pribore«⁸ zmago. Ljudska stranka in druge opozicijske stranke so za to, da preprečijo večje nesreče, skoraj povsodi izdale na svoje volilce poziv, da se volitev ne udeležijo ali pa so jim dale svobodno roko, da se volitev udeležijo, ali pa da ostanejo doma. Tako je po mnogih krajih 90 do 99 odstot. volilcev ostalo doma in fašistične liste so »zmagale«⁹ skoraj dobesedno — enoglasno.

Anglija in poruhrsko vprašanje. Anglija se je odločila, da napravi konec francoski okupaciji Poruhrja. Najprej spomenica francoski vladi, potem grožnja, da se bo to vprašanje reševalo brez Francije, sedaj pa namen, spraviti poruhrsko vprašanje pred društvo narodov. Društvo narodov je imelo namreč že sejo, na kateri so ugotovili dnevni red prihodnje seje. Razpravljali bodo najprej o predlogu angleške vlade, ali odgovarja za sedba Poruhrja duhu Društva narodov ali ne, nato pa pride na razpravo obnova Avstrije.

V Galiciji je izbruhnila železničarska stavka. — V vseh železniških delavnicah je stavka splošna. Promet se še vzdržuje, ker se prometno osebje ni pridruživlo stavkajočim. Vlada grozi osebju, ki je stavke udeleženo, z izprtjem, ako se do določenega časa ne vrne na delo.

Požar v ameriških gozdovih. Zadnje leto je, kakor poročajo ameriški listi, zgorelo v Zedinjenih državah 373 tisoč hektarov gozda. Požar je izbruhnil 6375 krat ter je trajal na nekaterih mestih po več tednov. Najhujši gozdni požari so bili v Kaliforniji, kjer je vladala izredna suša. Tu so opustošene velikanske pokrajine, ki so bile poprej pokrite s krasnimi gozdovi. Gozdni požari so povzročili v Ameriki lanskega leta škodo od več sto milijonov dolarjev. Letos vlada zopet izredna vročina v Ameriki ter se je bati ponovnih gozdnih požarov. Zato je vlada odredila posebno stražarsko službo eroplanov, ki letijo čez gozdove in imajo nalogo takoj vsak pojav požara naznani. Na mesto požara se potem takoj napoti prebivalstvo, ki je organizirano v gasilskih četah, da požar zaduši. Te odredbe proti gozdnim požarom so se letos izborno izkazale, ker je bilo že veliko požarov ugašenih, predno so se razširili.

V. KATOLISKI SHOD V LJUBLJANI.

(25.—28. avgusta 1923).

Idejne priprave za V. katoliški shod v Ljubljani so že tako daleč dozele, da se je sestavil že končno veljavni spored. Dne 1. decembra 1922 je bila prva seja, pri kateri se je konstituiral glavni pripravljalni odbor. Glavno vodstvo vseh priprav je prevzelo predsedništvo s centralno pisarno. Pripravljalno delo za resolucije in programatične govore se je razdelilo na 6 odsekov. Ti odseki so imeli mnogoštevilne seje, pri katerih se je razpravljalo idejah, ki se naj obravnavajo na V. katoliškem shodu. Resolucije so izdelali že vsi odseki; določili so tudi predmete programatičnih govorov. Odssek za zunanje priprave je po svojih prvih okrožnicah in izvidnicah ugotovil približno število udeležencev; na tej podlagi se je določil zlasti spored za nedeljsko manifestacijo. Finančni odssek, ki ima redne tedenske seje, skrbi za veliko tehničnih priprav, ki so potrebne za izvršitev sporeda. Nekaj izrednega se pripravlja za V. katoliški shod z ustanovitvijo »Stadiona«, velikega telovadišča z amfiteatralnim prostorom za gledalce. To delo izvršuje posebna zadruga »Stadion«, ki bo tu zgradila stalno telovadišče z gledališkim prostorom. Do katoliškega shoda bo delo toliko napredovalo, da bo moglo nastopiti naenkrat 3000 telovadcev.

Dne 30. junija, torej po preteku polletnih priprav je imel glavni pripravljalni odbor sejo, na kateri se je določil ves spored za V. katoliški shod. Glede časa in lokala za posamezna zborovanja so še mogoče nebitvene spremembe. Na podlagi te seje so se določili tudi slavnostni govorniki in glavni referenti.

Zunanje priprave so dozorele tako daleč, da so se dale v tisk izkaznice, s katerimi imajo udeleženci pravico do znižanih voznih cen na železnici ter pristop k vsem prireditvam kat. shoda, razen koncertov in gledaliških predstav. Cena za izkaznico znaša 10 dinarjev, za tiste, ki hočejo priti samo v Ljubljano, 15 dinarjev za one, ki hočejo iti s posebnim vlakom na Brezje ter 25 din. za častne izkaznice za tiste, ki hočejo nakloniti obenem podporo katoliškemu shodu ter imajo vse tiste pravice, kakor lastniki 10, ali 15 dinarskih izkaznic. Obenem so se dale napraviti spominske podobice. V. kat. shod se bo namreč posvetil Srcu Jezusovemu. V ta namen se je vzela Groharjeva slika Presv. Srca Jezusovega, ki jo je napravil naš domači umetnik za prevz. knezoškofa dr. Jegliča l. 1900 ob posvetitvi celega sveta presv. Srcu Jezusovemu. V zvezi s podobico bo natisnjena izvirna posvetilna molitev, pesem »Posvetitev domovine«¹⁰ in katoliška himna »Povsod Boga«. Podobica z besedilom bo stala 1 dinar in bo najlepši spomin vsem udeležencem ter obenem pripomoček, da bodo mogli moliti posvetitev in peti te pesmi vsi udeleženci. Tiskovine se bodo začele razpošiljati v prihodnjih 14 dneh. Dobe jih vsi krajevni priprav-

ljalni odbori, oziroma župnijski uradi po številu udeležencev, ki so jih naznanili na prvih izvidnicah. Od mnogo strani te razvidnice še niso vrnjene. V interesu posameznih krajevnih pripravljalnih odborov je, da te prve izvidnice nemudoma pošljejo odseku na zunanje priprave V. katoliškega shoda v Ljubljani. Direktno ni treba naročiti izkaznice pri pripravljalnem odboru. Dobro je, da se po prejemu naše druge okrožnice in druge izvidnice udeleženci takoj pripravijo. Kdaj bo potekel rok za proglasitev, oziroma naraščanje izkaznic, se še ne da določiti. V slučaju, da bo priglasišeni zelo veliko udeležencev, bi se moralo priglasišanje proti koncu ustaviti, ker železnica ne bo zmogla preveč posebnih vlakov. Na rednih vlakih bodo imeli udeleženci pravico do znižanih vozniških cen v vseh razredih. Toliko v pojasnilo na razna nam došla vprašanja. Pripravljalni odbor V. katoliškega shoda v Ljubljani, Dunajska cesta 38, kjer ima pisarna uredni čas za stranke vsak delavnik od 15. do 16. ure.

Dnevne novice.

Beograjska vlada ubija domačo obrt v Sloveniji. To je očital poslanec Žebot ter podprl svoja izvajanja s tehtnimi dokazi. Primer: Slovenci imamo v Ljubljani takozvani urad za pospeševanje obrti. To je urad, ki bi naj skrbel s posebnimi tečaji in podporami, z inštruktorji itd., da bi naša domača mala obrt v Sloveniji ne zaspala, da ne bi izumrla, ampak da bi kolikor mogoče zopet oživila. Toda kaj se je zgodilo? Država, oziroma beograjski centralizem zato nema pare. V Ljubljani imamo poleg tega takozvani osrednji čipkarski urad, ki ima nalogo, da tam ob Kolpi, kjer prebiva najbolj siromašni del našega naroda, s posebnimi tečaji, strokovnimi predavanji da narodu priliko, da si nekoliko zasluži, ker je njegova zemlja tako slaba in mu ne rodi toliko, da bi mogel živeti. Prejšnje čase so ljudje s krošnjarstvom nekaj zaslužili, zadnji čas pa je uprava krošnjarstvo pri nas tako zatrla, da so ljudje prisiljeni iskati si zaslužka v Ameriki in drugod. Glejte, ko mi zahtevamo, da bi nam dali to, kar mi plačamo, za te zavode, nima denarja za to. V proračunu prejšnjega leta sta se črtali dve važni postavki, ki sta imeli namen, dvigniti ne samo naše šolstvo, trgovsko in obrtno, ampak sploh dvigniti trgovino in obrt. Črtal se je znesek 151.184 din. za honorarje profesorjev na trgovskih šolah, črtal se je nadalje znesek 62.980 din. za ogrevanje in razsvetljavo trgovskih in drugih šol, ki imajo namen naš narod v trgovskem zmislu poučevati in izobraževati.

Za slovensko obrt in trgovino ni kreditov in podpor. To je tudi primer vladne brezbriznosti za našo trgovino in obrt, iznešen v parlamentu po poslancu Žebotu: Vi centralizirate ves kredit v Beogradu. Po veliki večini ste denar, ki je last našega naroda, naših občin, naših zavodov, cerkva itd., pritegnili semkaj v Beograd. Za svoje banke ustanovljate pri nas podružnice, ves odvišni denar gre semkaj, našim trgovcem in malim obrtnikom pa ne daste kredita, da bi se mogli razvijati. Ako boste tudi v bodoče proti našim trgovcem, industrijalcem in malim obrtnikom postopali na ta način, potem se ne čudite, če bodo tudi trgovci in industrijalci, ki so večinoma pristaši demokratske stranke, morali postati avtonomisti. Pri nas v Sloveniji prirejamo sedaj vsako leto izložbe (razstave), trgovske, obrtne in druge. Prejšnje leto se je priredila taka izložba v Mariboru. Ministrstvo za trgovino in industrijo je lansko leto obljubilo za to izložbo podporo v znesku 15.000 din. Jaz sam sem šel z nekim poslancem nasprotne stranke v ministrstvo trgovine in industrije, kjer se mi je obljubilo, da hočejo dati za to izložbo 15.000 din. podpore, kar je pa seveda malenkostna svota. Toda kaj se je zgodilo? Odbor je z vso gotovostjo računil na to podporo, dobil pa ni prav nič. Zato mi kot zastopnika slovenskega naroda na nobene obljube raznih ministrstev nič več ne damo.

Redukcija invalidov. Po dolgem času se je minister socijalne politike spomnil na invalide in prvo, kar je storil za te siromake, je bilo to, da je predložil ministrskemu odboru načrt — invalidske redukcije. Drugi ministri so seveda tudi z velikim navdušenjem pri-trdili, da je invalidov veliko preveč in sklenili so osnovati deset komisij, ki bi še ta mesec obšle celo državo, izvršile ponovne invalidske preglede ter z eno samo črto »ozdravile« toliko in toliko bolnih in kruljavih siromakov. Preostali invalidom bi vlada potem šele nekaj dala, če bi jih bilo pa še vedno preveč, se pa lahko reducira naprej tako, da jih ostane samo par, ki bodo od vlade podpirani, ako za njo agitirajo in vlada se bo postavljala, kako lepo in dobro rešuje invalidsko vprašanje.

Strojepisne z 80.000 K mesečne plače. Ta luksuz si dovoljuje »varčna« beograjska vlada v velikih finančnih zadregah in ob uradništvu v največji bedi. Beograjski oblastniki so se namreč domenili z ameriškimi Bleerovo bančno skupino, da se osnuje »urad ameriškega posojila za zgradbo jadranske železnice«, ki prevzema denar od Bleerove skupine ter posluje tako dolgo, dokler trajajo posli med državo in banko. Bankirji so zahtevali od beograjske vlade, naj ona plačuje osebo in vlada je na to pristala ter plačuje osebo že celih šest mesecev. Beograjski list »Glasnik« iznaša, da dobi strojepisna tega urada toliko v dolarjih določene in nakazane plače, da pride mesečno na naših 80.000 kron. Lahko si mislimo, kako bodo šele plačani uradniki. Doslej ta urad še za par dni ni imel dela, ker je vlada takoj pobrala od Amerikancev izročene obroke posojila in ker se dolarji sploh ne stekajo tako, da bi bil potreben poseben posredovalni urad med ameriškimi bankirji in našo vlado. Neka komisija je to sicer

uvidela in zahtevala, da se ta urad razpusti, pa doslej se to še ni zgodilo.

«Tabor», glasilo dr. Kukovca proti našim vinogradnikom. Od slovenskega vinogradnika smo dobili tale dopis: Ostudno gonjo je začel Kukovec »Tabor« proti vinogradnikom, ki imajo vinotoč pod vejo. Vsakemu je znano, da je vinska trgovina popolnoma zastala. Vinogradnik ne more spraviti vina v denar. A z davki nas strašno gulijo. Delavce, viničarje ter ter druge stvari pa le moramo plačati. Od kod naj vzamemo denar? Edina rešitev za sedaj so vinotoči. In »Tabor«, glasilo bankirjev, in verižnikov je tako nesramen, da je začel hujskati proti edinemu viru vinogradniških dohodkov. Čudimo se, da je gospod okrajni glavar dr. Lajnsič nasel na »Taborovo« hujskanje in deluje sedaj proti vinotočem. Vprašamo Vas, g. glavar: Od kod pa naj lastniki vinogradov vzamejo denar? Povejte nam pot, po kateri naj vnovčimo naše pridelke! — Čudno je postopanje mariborskega okrajnega glavarstva proti vinogradnikom. Določila patenta, po katerem so dovoljeni vinogradnikom vinotoči, se razlagajo kar poljubno. Za enega drugače kot za drugega. Ptujsko glavarstvo postopa bolj konciliantno in ne izvaja takih sekatur, kot mariborsko. Nikjer ni določilo, da morajo orožniki šteti korake od hiše do vinograda, nikjer ni določilo, da se mora delati razliko med kako nemško gospo baronico in drugimi vinogradniki. »Tabor« in nekateri gospodje pa so pakazali s svojim postopanjem, da so protivniki vinogradnikov.

Atentator na Pašiča — orjunc. Ogorčenje beogr. politikov nad atentatorjem Rajičem je hitro podelo. Takoj po storjenem atentatu so oni izrabili to ugodno priliko ter proglasili Rajičev atentat za komplot, ki so ga uprizorili »proti-državni elementi« pred vsem Radičevci proti vladi. Rajiča so takoj proglasili za Hrvata-katolika, ki je bil rojen na Madžarskem. Sklicali so protestno zborovanje na Terazijah, kjer so grmeli proti Slovincem in Hrvatom ter pozivali narod na borbo proti »proti-državnim elementom« za ohranitev »s krvjo srbskega kmeta ustanovljene države. Toda njihov načrt se jim ni obnesel. Sicer se jim je oprečilo razburiti mase, ki so se pa hitro pomirile, ko se je zvedelo iz preiskave, da je Rajič Srb, in to še posebno hude vrste, ker je član Orjune, kakor tudi njegov brat, ki se nahaja v Zagrebu. Kakor hitro pa je javnost zvedela, da je atentator orjunc, že so ga proglasili za abnormalnega človeka, ki ni odgovoren za svoja dejanja. Tu se je pokazal vpliv Pribičevića na odgovorne beograjske kroge, kajti, če bi bil Rajič Hrvat, ga ne bi rešila nobena abnormalnost pred vislicami, ker je pa slučajno Srb in Orjunc, pa štiti mogočna roka Orjune, ki si prisvoja pravico, staviti vsa svoja dejanja izven mej zakona. Radovedni smo, kako bo sprejel Pašič, ki je na celi stvari najbolj zainteresiran, orjunske protekcije atentatorja. Ako ne bodo radikali končno z vso strogostjo nastopili proti tej organizaciji, je pač malo upanja, da bi prenehali orjunske atentati, ki so pri nas že prišli v navado.

Orjunske divjanje v Zagrebu. V noči od ponedeljka na torek je stala v Zagrebu na najprometnejšem mestu llice večja grupa orjuncev. Ko je prišel mimo njih bivši morsk kapitan Matošič, ki stanuje v bližnji hiši, ga je hotel eden orjuncev, ki ga je poznal kot navdušenega Hrvata, iz objestnosti zgrabiti za brado. Ker pa je slabo naletel in ga je Matošič udaril s pestjo po glavi, je v jezi potegnil revolver in začel streljati na Matošiča, ki je bil ranjen na roki. Na strele so prihiteli radovedneži iz kavarne »Corso« ter opozorili nekaga stražnika, da aretirajo nasilne orjunc. Ko pa so orjunci zagledali, da se jim bliža veliko ljudi, so začeli skupno streljati v maso. Stražar, ki je pričel delati red, je v strahu stisnil puško v roko in pobegnil ter se je vrnil na lice mesta še le, ko so orjunci pobegnili. Orjunske strele so povzročile med ljudmi velikansko paniko. Na mestu zločina so ležale ranjene žrtve, katere je rešilno društvo spravilo v bolnico. Trije Hrvati so zelo težko ranjeni ter je malo upanja, da bi okrevali. Mnogo ljudi pa je lahko ranjenih. Orjunci so potem, ko so izstrelili vse naboje, nemoteno pobegnili, dasi je v llici dovolj stražarjev, ki bi jih lahko ustavili. Posebno pa je čudno postopanje policije v tem oziru, da je hotela vso krivdo navaliti na Hrvate, češ, da so ti s provociranjem in nasiljem povzročili prelivanje krvi. Istotako ni hotela aretirati orjuncev, ki so streljali, dasi so priče takoj izdale njihova imena ter so vsi znani kot zločinski tipi. Iz tega se vidi, da so orjunci danes že res država v državi. Oni lahko streljajo, mečejo bombe med nedolžne ljudi, prirejajo atentate na vodilne politične osebnosti, pa se vendar ne postopa proti njim, kakor bi zaslužili. Pri nas še vedno vladajo državo neke skrivne zakulisne moči, katerih vpliv je na vladi vedno večji.

Jedrnat odgovor. Nedavno je mesto Vukovar poslalo v Beograd deputacijo, ki se je oglasila tudi pri poslancu dr. Vojislavu Janjiču. Vukovarci so mu izročili pozdrave načelnika mesta in ga prosili, da se zavzame na merodajnem mestu, da se gasilno orožje, ki ga je vukovarsko gasilno društvo naročilo pred sedmimi meseci na Dunaju, oprosti carine in ležarine. Na to jim je Janjič odgovoril: »Recite vi vašemu županu, ki je volil za Radiča, naj mu sedaj Radič plača carino, ne pa država!« — To je res značilna izjava srbskega poslanca, ki tako lepo zastopa svoj volilni kraj in skrbi za svoje volilce.

Odlikovanje. Iz Ormoža smo prejeli: Odlikovan je bil nadučitelj g. Josip Rajšp z redom sv. Save V. razreda. Preteklo soboto so se zbrali v poslopju hardeške šole v okusno okrašeni sobi okrajni glavar dr. Pirkmaier, okrajni nadzornik Flere, duhovščina, celotno ormoško učiteljsko, skoro vsi učitelji ormoškega okraja, več osebnih prijateljev nadučitelja in precejšnje število šolskih otrok. Slavnost je otvoril točno ob 11. uri okrajni glavar s primernim nagovorom, v katerem

je poudarjal velike zasluge g. nadučitelja na polju šolstva in ljudske izobrazbe. V imenu šolskih otrok je čestital učenec Tušek. V imenu učiteljstva g. Porekar, nadučitelj na Humu. Lep nagovor je imel učitelj meščanske šole g. Rozina kot kolega slavljenca na ormoški slovenski šoli skozi 30 let. Ginjen se je zahvalil g. nadučitelj v lepih izbranih besedah vsem navzočim, ter prosil g. okrajnega glavarja, naj sporoči njegovo zahvalo na najvišjem prestolu. Naj uživa vzoren, nemoren šolnik g. nadučitelj Rajšp še mnoga leta zasluženo odlikovanje.

Razprava proti morilcu Zlatka Arnolda. Pred zagrebškim sodiščem se je dne 2. junija naposled začela razprava proti orožniku Dušanu Krušiču, ki je v svojem srdi proti Hrvatom streljal na vlaku ter ubil Zlatka Arnolda. Dve leti je moralo preteči, da je prišla stvar pred sodišče, ki bi se morala končati po dveh mesecih. Seveda zločin se je zgodil nad Hrvatom, pa ni bilo treba take sile. Zanimiva je bila obramba obdolženca. On se je zagovarjal z silobranom, češ, da so mu hoteli odvzeti puško. Med drugimi je tudi izjavil, da mu je rekel v orožniški šoli njegov podporučnik, da je bolje, ako pogine 12 ljudi, kakor pa da mu kdo vzame puško. S takšno metodo se potem res lahko vzgajajo zločinci med orožništvom, ker jim je človeško življenje tako malo vredno.

Plačevanje taks na vstopnice. O zloglasni tar. post. 99 a zakona o plačevanju taks, s katero »podpira« država kulturno delo naših društev s tem, da jim obdavčuje s prav visokimi odstotki njih celo čisto izobraževalne prireditve, smo že svoj čas povedali svoje mnenje. Med tem, ko smo upali, da oblast na številne utemeljene ugovore raznih kulturnih ustanov uvidi nekulturnost obdavčenja kulturnih prireditev, pa napravlja način plačevanja vedno bolj kompliciran. Doslej so žigosali vstopnice davčni uradi ni pobirali tudi denar, poslej pa boš imel opraviti še z oddelki finančne kontrole, ki ti vstopnice žigosajo in takso zaračunajo, ter še z davčnim uradom, kjer moraš izvršiti plačevanje. Mesto, da bi država nudila požrtvovalnim prosvetnim delavcem podporo, pa jim s šikanami jemlje še tisto malo veselja in delazmožnosti, ki jim je pri dosedanjem mačehovanju še ostalo. — O tej stvari bomo še marsikaj popisali.

Važno za dušne pastirje in učitelje na ekskurendnih šolah. Višji šolski svet je prejel naknadne kredite za nagrade dušnih pastirjev-veroučiteljev, učiteljev na ekskurendnih šolah, oddelki za oddaljene otroke in nestalno nastavljenih učiteljev ženskih ročnih del za čas od 1. avgusta 1922 do 30. junija 1923. Da se bodo mogle nagrade čimprej nakazati, se pozivljejo prizadete učne osebe, naj pošljejo prijave po vzorcih v zmislu razglašega šolskega sveta z dne 16. jan. 1923, št. 467. št. 8. Ur. l., s to razliko, da se mesto tam navedenih treh dob, loči čas od 1. avg. 1922 do 28. febr. 1923 in od 1. marca 1923 do 30. junija 1923. Vsa druga določila omenjenega razpisa ostanejo v veljavi. Poseben razpis se ne bo razposiljal, zato naj prizadeti uradi in prizadete učne osebe vzamejo razpis takoj na znanje ter predložijo prijave vsaj tekem julija.

Smrt vrle žene. Malo ljudi v slovenskih krogih, posebno pa v akademskih v Gradcu je bilo, ki bi ne poznali naše ljube »Strine« gospe Beti Hadererjeve. V St. Pavlu v Ziljski dolini 4. dec. 1859 rojena je prišla mlada Betka v Gradec služiti, kjer se je poročila, a po 13 letih postala vdova. Ker se ji ni več ljubilo nakopati si novi zakeonski jarem in materijalnih skrbí ni poznala, se je s posebno vnmemo posvetila karitativnemu delu v »Društvu katoliških žena« v Gradcu in v marsikateri rodbini bila angel ljubezni in tolažbe. Kolikokrat je hodila od Poncija do Pilata, prosila pri tem in drugem uradu in pisala na vse strani, da je lahko ta ali oni konkubinac odpravila. In marsikatero nedeljo popoldne je žrtvovala za društveno patronažo. Vkljub njenem dolgoletnem bivanju v Gradcu ni nikdar pozabila, da je Slovenka. Po državnem polomu je bila večinoma pri svoji nečakini na rojstnem domu v Ziljski dolini. To našo ljubo »Strino« je zadela dne 27. junija tragična smrt. Na postaji Müllern nad Beljakom je čakala na vlak, a ker se je bilo precej časa, gre na sprehod in pride na železniški most čez Ziljo, ko ji naenkrat pride vlak nasproti. Prime se sicer za železno ograjo, pa iz strahu se brččas izpusti in vlak ji nogo popolnoma odreže. Prepeljali so jo sicer takoj v beljaško bolnišnico, kjer pa je še isti dan na izkrvavljenju umrla. Pogreb je bil v St. Pavlu v Ziljski dolini v nedeljo dne 1. julija. Blagi ženki večni mir, vsem sorodnikom pa naše sožalje! Znanci po jo ohranite v dobrem spominu.

Mariborski Ljudski oder v Rogaški Slatini. V Zdravilškem domu v Rogaški Slatini nastopi v nedeljo dne 8. julija ob pol 21. uri mariborski Ljudski oder v Halbejevi ljubezenski drami »Mladost«. Vprizoritev drame po diletantih bo vsekakor vzbudila obilo zanimanja med slatinškimi gosti in okoličani. — Vsled različnih ovir se bodo dobile vstopnice šele na dan predstave v Zdravilškem domu.

Dve železniški nesreči. Potovanje po železnicah v Jugoslaviji je že res precej nevarna reč. Dnevno se dogodi dve železniške nesreče, posebno v južnih delih naše države. Dne 2. t. m. je počila os na vagonu osebnega vlaka, ki je vozil iz Beograda proti Zagrebu, pa je radi tega skočil celi vlak iz tira. Mrtvih žrtev ni bilo, ker je kraj nesreče na ravnem, pač pa je bilo večje število oseb več ali manj težko ranjenih. — Po noči med soboto in nedeljo pa je skočil iz tira brzovlak blizu Niša. Nesreča je nastala vsled tega, ker so bile tračnice tako obrabljene, da je bilo nevarno voziti z veliko brzino. Stroj in par vagonov je srečno prišlo preko kritičnega mesta, štirje zadnji vagoni pa so se prekucnili v jarek. Smrtinorjenih je bilo šest oseb, na mestu pa ni bil nihče ubit. Vseh teh nesreč je na eni strani kriv slab material in žalostno stanje naših prog, na drugi strani pa zanikernost železniškega osobja, ki v južnih kra-

jih ni dovolj strokovno izobraženo. Glavno krivdo pa nosi minister železnic, ki hodi raje na agitacijsko potovanje, kakor da bi se brigal za železnice.

Rodbinska nesreča. Nedavno se je v Avtinu na Hrvatskem vstopila kmetica Staza Kovačević in troje njenih mladoletnih otrok. Ta strašna nesreča se je pripetila na ta način: kmetica je šla prāt, pa je vzela seboj svoje tri otroke. Pri igranju pa sta 11letni sinček in 8letna hčerka padla v globok vodnjak. Kmetica je skočila za njima, hoteč ju rešiti. Vrv, ki je visela v vodnjaku, pa se je vsled prevelike teže vseh treh utrgala in reveži so našli žalostno smrt v vodi. Med tem časom pa se je dveleten otrok, ki ga je ostavila mati samega pri perilu, neprevidno približal blatni mlaki ter zdrsnil v njo. Dete se ni moglo več izkoptati iz blata ter se je zadušilo v njem. Ko je prišel nesrečni mož zvečer z dela na polju domov, je našel v hiši štiri mrtvece, ki so jih sosedje potegnili iz vode.

Iz strokovnega gibanja.

Proti centralizaciji bolniških blagajn je nastopil poslanec Žebot s sledečo izjavo: «Prejšnje čase je imel vsak okraj svojo lastno bolniško blagajno. To blagajno so opravljali mojstri in delavci sami. Sedanja vlada je pa bolniške blaganje centralizirala. Po računih, ki jih imam v roki in katere je izdalo ministrstvo za socialno politiko, vidimo, da požre uprava centralizirane bolniške blagajne blizu 60% vseh prispevkov za te blagajne. (Minister dr. Jankovič: Gde je centar te blagajne? — Klici: U Zagrebu!) Zagreb ali Belgrad, to je vse eno. Centralizacija je tu, vi ste to naredili, potem je vseeno, ali ste sedež te centralne organizacije prenesli v Zagreb ali v Belgrad. Ako je delavec v nesreči, da potrebuje podporo, potem se mu delajo vse mogoče zapreke in se mu ne da ona podpora, ki bi mu šla po zakonu. Kakor rečeno, pride od prispevkov bolniških blagajn samo 35% v prid delavcem, 60% pa požre uprava. Zato zahtevamo decentralizacijo bolniških blagajn in da se nam tudi glede bolniških blagajn v naših krajih da avtonomija.

Od vseh strani nam prihajajo prošnje za pojasnila, ali se bodo naše razmere kaj zboljšale ali ne? Kaj vemo povedati? Mi nič in nihče nič. Vse nam obetajo, dajo pa nič! Vse nam je že obetala vlada, a kaj imamo od nje za pričakovati? Naši zastopniki, naši vrli poslanci bijejo za naš obstoj neizprosni boj in bodo v tem boju tudi vstrajali, ker vemo in smo prepričani, da delajo nesebično, zavedajoč se dolžnosti, katere so sprejeli — glasovi volilcev, in s potrditvijo njih mandatov. Pa — vlada je sestavljena, ministri so vsi ene in iste stranke, tisti imajo večino za seboj in so takorekoč neomejeni gospodarji dežele. Lahko sklepajo zakone po svoji volji, katera pa vemo, da vidi v nas le delazmožne trpine-tlačane, ne pa enakopravnih državljanov, ki bi smeli zahtevati vsaj toliko, da si odstranijo življenjski obstoj. Strah nas je pred bodočnostjo, ko imamo pričakovati neznosno povišanje davkov, ki bode imelo za posledico zopetno naraščanje draginje. Vsak ve, da tega ne bomo zmogli. Seve so tudi ljudje, ki vidijo v teh naših obupnih pritožbah le neutemeljeno nerganje iz navade. Ti ljudje so naši predstojniki, o katerih lahko trdimo, da so tudi veliki krivci trpljenja železničarskih mas. To so tisti, katerim razne nagrade itd. zabranjujejo žepno sušo. Svetujemo vsem tistim gospodom, ki začenjajo takorekoč pri postajnih načelnikih, pa gor do obratnih ravnateljev, da skličejo enkrat eno konferenco, na kateri naj obravnavajo o neznosnem stanju živega delavskega materiala ter bi enkrat tudi oni poročali slepemu ministrstvu saobračaja, ki bi morda na ta način uvidelo, da tira s sedanjim postopanjem sebe, državo in nas v pogubo. To bi pomagalo prav gotovo več, kakor pa da se železničarstvu in delavstvu mečejo vsa mogoča polena pod noge in bila bi to državotvornost, ki bi bila vredna priznanja, to pa, da se peha tisoče delavcev in njihov družine v pogin, zasluži samo vešala. Samo tako je dandanes: Če si izstradan do smrti in v tej bedi ukradeš eno žemljo, te najde neizprosna roka pravice, izrpači in morilci delavstva pa so največji — državotvorci.

Obratno ravnateljstvo južne železnice v Ljubljani razglša: «Upravni svet južne železnice je v svoji seji dne 3. maja t. l. pohvalno priznal vzorno službovanje pri obratnih ravnateljstvih, katero je povzročilo radi veselja in požitvalnosti, s katerim izvršuje oseboje službo, splošno zboljšanje prometnih razmer. Na predlog gospoda predsednika generalnega ravnateljstva je upravni svet sklenil izreči celokupnemu osebju za njegov gelez na teh uspehih svoje pohvalno priznanje. — Vsebinska te odredbe naj se dokazno sporoči vsemu osebju. Ljubljana, dne 12. junija 1923. Obratni ravnatelj Bračič s. r.» — Da so red in finančni uspehi posledica brezprimerne požitvalnosti in samozatajevanja osebja, to ve že vsak najnižji delavec. Ako gospod pred sednik generalnega ravnateljstva in upravni svet ne vesta, česar nam je treba, bi si pač še to papirnatno pohvalo prav lahko prihranila. Za nas, ki smo lačni, raztrgani, bosi in obupani, pomeni to navadno zasmehovanje, da ne rečemo kaj več. Ni dvoma, da bo kanilo tudi nekaj zlatih kapljic, toda ne po nas, ki smo zaslužili, temveč v mavhe onih, ki nas tlačijo in s tem «veliko pripomorejo» k vspehom. Taka je danes kapitalistična družba. Ako se valja sama v izobilju in razkošju, pa meni, da je za proletarca zadosti, če ga s kako pohvalo malo poboža. O, ko bi hinavščina gorela in bi jo minister finance potemljal s trošarino, to bi bili lepi dohodki za državno blagajno. Morda pa le še pride kaj takega, kajti izumljivih kapacitet nam ne manjka.

Od obratnega ravnateljstva smo dobili pregled določitev za podelitev službene obleke in obuvala. Mislimo, da je ta napoved posneta po določbah ministrskega saobračaja, kar se vidi že iz tega, ker niso tukaj popolnoma nič zamišljene razmere južne železnice, marveč čika vse samo po srbo-hrvaščini. Tako so na primer v napovedi naslovi in šarže, ki jih pri južni železnici sploh ni, drugi in tisti, ki jim pa službena obleka gotovo pripada, so pa izpuščeni. Saj moramo vzeti celo določitev kot pustno šalo, če bi po glaseči se napovedi dobivali pisarniški pomočniki kožuhe, postajni odpravniki pa ne, zavirači pa bi sploh ne dobili ne obleke in ne čevljev. Pa pri nas zna tudi kaj tacega biti. V vsem pa opazamo, da vlada pri obratnem ravnateljstvu glede razdelitve službene obleke ali nezmožnost, ali pa tudi lahko kaj drugega? Menda tam vendar še niso pozabili, kaj nam dolgujejo že štiri leta! Kaj je z obleko za prometnike, julij imamo, a zimske obleke za lani še nismo dobili, kje letna? Naj bi gospodje tukaj tudi pokazali vnetost in službeno dolžnost, kakor jo na primer kažejo takrat, če je kje prazen kak stolček ali korito. Če bi bili ti faktorji svojim uslužbencem tako naklonjeni, kakor so sebi, bi gotovo lahko računali na bolj delavneto osebje. Na žalost pa ni tako. Pri uslužbi se dele samo napovedi, najprej brzojavne, potem pismene, potem pa — nič več. — Če se jih pa potem mogoče od katere strani na kako reč opomni, pa je joj in zopet se najde kak blažen izgovor, da se osebje spet s praznimi obljubami potolaži. Kako dolgo še? Kako dolgo bomo še čakali, da bo obratno ravnateljstvo vsaj v toliko dosledno, da bo uveljavljalo naše pravice vsaj v tisti meri, kakor uveljavlja naše dolžnosti. — Kaj bodo nas v toliko priznali za enakopravne ude človeške družbe a tudi družbe južne železnice, da bodo nam dali kruh in potrebno obleko ter se zadovoljili s tem, da oni lahko uživajo v obilici in luksuzu trud in dohodke naših krvavih žuljev.

Konsum delavnice južne železnice v Mariboru se delavstvu vedno toplo priporoča. To priporočilo še pospešuje točnost tam nastavljenega prodajniškega osebja, ki niti ne pozna bele pšenične moke od črne krušne. Pred nekaj dnevi je zahteval neki delavec 8 kg bele moke, tako tudi plačal in dobil zavitek. Ko doma moko pogleda, je bila črna krušna. Kupil je tudi 2 kg čebule ter jo kot zdravo in svežo plačal, doma pa videl, da si je prinesel 2 kg smrdljivega in nerabnega gnoja. Take in enake primere se tam godijo vsak dan in če je s tem ubogemu delavstvu pomagano, kar bi bil namen in pomen konsuma, vsak lahko vidi. Tam se mu odtegne denar in zaslužek za pokvarjene, nerabne reči in istega mu ne preostane, da bi si kupil drugod dobrih, zdravih živil, potem pa — strada! Evo ga, našega železniškega konsuma!

Na praznik sv. Petra se je vršil v Št. Ilju sestanek Prometne zveze. Vsi člani so se sestanka udeležili. Obravnavalo se je v večini interno delo v organizaciji.

Vse zaupnike prosimo, da točno prihajajo vsak petek po «Stražo» ter jo tudi redno dostavljajo svojim tovarišem. Vse člane pa prosimo, da ne zaostajajo s plačilom članarine, ker le oni, ki bodo redno plačevali, lahko reflektirajo na redno dostavljanje lista, katerega moramo tudi mi redno plačati. Do vsakega 10. dne v mesecu pa moramo dati obračun centrali, kar storimo lahko le tedaj, ako vemo, kdo nam je zvest. — Odbor.

Zakonski načrt nove železničarske programatike je na razpolago (na vpogled) članom Prometne zveze v Tajništvu SLS v Cirilovi tiskarni vsak dan med tednom od 3—5 ure popoldne.

V satanovem varstvu.

V spomladi so se mravlje spravile nad Triglav. Razgrizti so ga hotele, ker jim je pošiljal vsako leto snežne plazove, ki so razdrle vsako leto njihovo mravljišče. Da bi to preprečile, so sklenile, da razgrizejo in razderejo mogočni Triglav. Vse sile so napele in so poizkusile vsako sredstvo. A Triglav se ni podrl, ampak se je zdel mravljam vsak dan višji in trdnejši. In ko so videle mravlje vse to, so se razjezile in si mislile: V satanovem varstvu je Triglav. Satan ga čuva — in s satanom se bori, ako se moreš!

Če ne razsoden človek ne more doseči svojega smotra, si misli, da ga ovira pri tem samo satan, ki sedi na tistem smotru. In v svoji onemoglosti in brezdušnosti vidi satana povsod — ponoči, po dnevi, pri prijateljih in nasprotnikih, ki so z resnim delom in božjo pomočjo dosegli tisto, po čemer so stremeli. Seveda, nerazsodnej ne vidi in ne spoznava tega; on vidi samo satana, ki pomaga vsem tistim, ki delajo z resno voljo in imajo trden in soliden smoter pred sabo in radi tega tudi dosežejo svoj cilj. Nerazsodnej pa ni jasno vse to. In koncem konca se čudi tujim uspehom in v svoji onemoglosti in zavisti se zateče k poslednjemu argumentu, kakor mravlje pod Triglavom, do samega — satana.

In satan sam je postal zdaj našim domačim demokratom zadnji argument in zadnji adut. Kakor mravlje pod Triglavom so grizli in poskušali, da bi podrli orjaka, ki stoji neomajeno pred njimi v svojem trdnem ljudskem prepričanju in s svojim čistim, pravičnim smotrom in programom. A zamanj je bil njihov trud. Vse njegove spletke, vse njihovo rovarjenje in hatolcevanje — laži, obrekovanja, zasmehovanja, denunciranja, progromi, bombe, revolverji — vse je bilo zamanj. Slovenski ljudski velikan se ni genil, ampak je postal še večji in silnejši. In demokrati so gledali in so prišli tedaj — kakor vsi nerazsodni, duševno propadli ljudje in kakor mravlje pod Triglavom do prepričanja,

da je tu samo satan, ki brani in protežira Ljudsko stranko.

Nastopila je pri demokratih duševna paraliza. In v tej svoji duševni zmedenosti vidijo v Mariboru strašne reči. Satan je postavil v «Stražinem» uredništvu svoj glavni stan. Pridno cenzurira vsako vrstico, če je dovolj satanska, in še le, če ima ognjen satanski pečat, jo smejo spraviti peklenški tiskarji pod stroj. Pravijo, da bo satana odpustil vse urednike in osebje in jih nadomestil s pristnimi peklenščeki, ker si bo s tem prihranil dosti nepotrebnih stroškov. Peklenščeki ne potrebujejo črnila in strojev. Samo ogenj dahnejo na papir, in glej — list je gotov in tiskan z ognjenimi, tudi ponoči vidnimi črkami. V silnem strahu so sedaj demokrati že alarmirali vso mariborsko Orjuno. Samo tega se ne ve, ali bodo napadli satana, ali pa bodo zbežali in se poskrili po «Taboru».

In sklepajo iz vsega tega, kaj poreče ljudstvo k vsemu temu. A ker ljudstvo molči in zastoj išče demokratskega satana po Mariboru, so prišli do prepričanja, da je tudi celokupno slovensko ljudstvo že v satanovi oblasti in že popolnoma zrelo za pekel. V satanovi oblasti za to, ker noče poslušati obupne, starčevsko-otročje demokratske klice na pomoč. Zato, ker se pomilovalno smehlja haluncinacijam zmedenih demokratov, ki vidijo vsakokrat, kako hodi ob strani našega dr. Korošca satan, ki mu je celo kupil turški fes, da izgleda bolj peklenško rdeč; ki vidijo, kako hodi za dr. Korošcem armada divjih Turkov, ki oplenijo danes ali jutri vso Slovenijo in jo odvedejo v turško sužnost; ki vidijo, kako verno sedi satan kraj ljubljanskega vladike in mu narekuje različne spise, ki jih potem razširja med svoje satansko ljudstvo. . . . Dovolj! In samo še to omenimo, da so že pripravili na Studencu posebno sobo in posebne zdravnike, da bodo nemoteno med poletnimi počitnicami opazovali «Taborjeve» urednike, ki so zboleli na satanomaniji.

Vso to satanomanijo je povzročil članek, ki je izšel v «Glasniku presv. Srca Jezusovega», kjer se pisec zgraža nad nemoralnostjo, ki je zavladala v krščanskih političnih in leposlovnih listih. Pisecu odločno in prepričevalno pritrjujemo, ker smo istega mnenja in nazoriranja. Gabi se nam vsa gnojnica, ki se razliva po naših dnevnikih; gabi se nam vsa nemoralnost in propadlost, ki jo razširjajo naši moderni pisatelji po leposlovnih listih. Ljudstvo hoče čiste, solnčne hrane; a mečejo mu v obraz blazine, perverzne, življenja se ne za vedajoče odpadke. Tema jim je luč; a vse zanikajoči, cinični satan jim je resnica in bog. In v ta cinizem, v to zanikajočo, luč in resnico zametujoče življenje hočejo prinesiti naši pisatelji in žurnalisti naše zdravo, po lepih smotrih stremeče ljudstvo. To je bridka resnica, ki jo je spoznal omenjeni katoliški pisec. A on se ne zgraža nad nami — nad našim časopisjem in leposlovstvom. Naša vest je čista in naši ideali so luč in prava resnica, ki živi edino v naši katoliški cerkvi in ki jo oznanujemo z vso odločnostjo in zavestjo. «Taboru» bodi povedano, da pisec ni meril na nas, ampak na nje same. Tam je gnojnica, tam je satan, ki ga oznanujejo oni sami. Pod krinko, da so verni katoličani, izlivajo v svet svoje perverznosti! oznanujejo kraljestvo razdiranja in samopašnosti; nemorala jim je življenska potreba in bog. Demokrati ne priznavajo v svojih srcih katoličanstva; a pred svetom in po-krstu so pa vendar katoličani, kar povdarjajo osobito po vsakih volitvah. In proti tem katoličanom je nastopil pisec v «Glasniku»; nastopil s popolno pravico in z velikim našim odobravanjem. «Tabor» je hotel parirati ta udarec in ga je vrgel nam v obraz. Toda ni mogel zadeti, ker nimo sigurnih rok in je strašno, strašno kratkoviden.

In tako se je zgodilo, da je pobegnil satan iz «Stražinega» uredništva in je postavil svoj glavni stan nekje drugje v Mariboru. Naši somišljeniki bodo že vedeli, kje ga lahko najdejo.

J. V.

Iz Maribora.

O monopolizirani soli in o kajnit je spregovoril poslanec Žebot v parlamentu: V Sloveniji smo do lanskega leta imeli vedno dobro in zdravo sol za naše ljudi in sicer so jo smeli ljudje nabavljati povsod, kjer so jo hoteli. Toda z vašim monopoliziranjem soli ste storili, da je pri nas na stotine ljudi obolelo radi nesnage v soli, ki jo pošilja monopolna uprava v naše kraje. Sol, ki smo jo prej dajali živini, morajo danes uživati ljudje in zato ni čudno, da so naše bolnišnice premajhne in da imajo naši zdravniki toliko opravila. Pa ne samo to, na drugi strani ste našim poštenim srednjim in malim trgovcem vzeli velik del njihovih dohodkov, ker je bil narod zadovoljen z blagom, ki ga je prej dobil pri svojem trgovcu. Sedaj pa, g. minister, prosim, poslušajte, kaj vam bom povedal. Preteklo leto je monopolna uprava poslala mariborskemu trgovcu, oziroma družbi, ki ima v zalogi monopolsko sol za Slov. Štajersko, sol, ki ni užitna, in kaj se je zgodilo? Tvrdki, ki je dobila zalogo soli po priporočilu demokratskih gospodov iz Slovenije, se očita, da je mešala med sol kajnit, umetno gnojilo. Vršila se je preiskava, katero je vodil neki gospod iz Beograda, a še danes ni niti javnost, niti kdo drugi obveščen, kako se je izvršila.

Po mariborskih ulicah, gostilnah in kavarnah je bilo zdaj že dva dni in dve noči mirno. Zeleni zmaj škrjanec ne bljuje več svojih orjunske surovosti, ga še vedno skrbno čuvajo v samotni kletki pravice. Hvala Bogu!

Vodstvo tajništva SLS v Mariboru je prevzel te dni g. Marko Kranjc, dosedaj tajnik SLS v Celju.

Slovenski civilni geometer v Mariboru. Na Aleksandrovi cesti št. 55 je otvoril geometersko pisarno g. inženir Götzl.

Nova zvonolivarna v Mariboru. Ustanovila se je v Mariboru akcijska družba, ki bo zgradila novo zvonolivarno v Koroškem predmestju. Z zgradbo se je že pričelo in sicer na svetu stavbenika Nasimbenija. V jeseni se bo že pričelo z ulivanjem zvonov. Družba je pridobila za podjetje strokovnjaka-livarja g. Greissinga, ki je bil zvonolivar v Dunajskem Novem mestu. Načelnik družbe je pozlatař g. Alojzij Zoratti.

Krščanske ženska zveza v Mariboru, sporoča, da se bodo dobile vozne karte za romanje na Ptujsko goro v nedeljo zjutraj tudi pred odhodom vlaka. Vozne karte za tje in nazaj stanejo po 26 K. Vlak odhaja iz Maribora točno ob 5.10 zjutraj. Priporoča se vsem, ki se nameravajo romanja udeležiti, da si karte preskrbijo že poprej; karte se dobe pri vseh odbornicah, ali pa v prodajalni Cirilove tiskarne.

Objave uprave Ljudskega odra. Pisarna Ljudskega odra se nahaja začasno še vedno v prostorih uradniške obednice v Kazini, Slomškov trg. Za stranke je odprta vsak dan od 11. do 12. ure. — Nove člane in članice sprejema Ljudski oder v svoji pisarni, kjer so razvidni tudi pogoji sprejema. Sprejemajo se osebe za igralski zbor, pevski zbor in tehnični zbor. Opozarjamo, da se bo sprejemanje vršilo samo do gotovega roka, ki ga bomo še naznanili. Po tem roku se prične redni dramatični tečaj. Prijavit se je mogoče tudi pismeno. — Obvezen sestanek članstva in naraščaja Ljudskega odra se vrši v ponedeljek 9. jul. ob pol 20. uri v Lekarniški ulici.

Glasbena Matica je svoj izletni načrt za prihodnjo nedeljo v toliko spremenila, da ne gre v St. Ilj, ampak v Ruše. Odpeljemo se z vlakom ob 15. uri. Gosti dobrodošli! — Predsednik.

Ena balkanska iz zaporov Dravske vojašnice. V «Straži» smo že poročali, da ima vojaška oblast v preiskovalnem zaporu poročnika Črnogorca, ki je obdolžen, da si je protipostavno prilastil častniški čin in je bil v bivši Črnigori čisto navaden narednik. Tega Črnogorca že držijo tretji mesec pod ključem in vsak dan ga sprejajata po dvorišču vojašnice dva vojaka z nasajenimi bojneti, da se jetnik nekoliko sprehodi in nasrka vsaj kolikor-toliko svežega zraka. Obdolženec trdi, da je nedolžen in zahteva, naj se ga obsodi, ali pa izpusti! Najzlastnejše pri celi zadevi je to, da je mož oženjen in ima tudi 5 mesečnega otroka in erar plačuje zanj in drugim samo 8 dinarjev dnevno. Žena Črnogorčeva je v obupu in z otrokom vred že čisto sestradena. Pri nas v Mariboru je ravnokar omenjena balkansko dolga preiskava nepotrebna in bi že bila lahko davno tako ali tako zaključena. Komanda mesta bi postopanje proti obdolžencu že lahko pospešila, saj g. mestni komandant vidi vsaki dan Črnogorca v sencih bajonetov in tudi njegova žena se je že radi neznosne negotovosti bridko pritoževala pri okrožni komandi.

Krošnjarenje po hišah. Razni tu in inozemski krošnjari in cigani obiskujejo z različnim blagom posebno s preprogami po vseh hišah privatnike ter jim ponujajo svoje blago v nakup. Trgovski gremij opozarja cenjeno občinstvo, da to blago ni domač, temveč tvorniški izdelek. Slučaj s preprogami, katere ti ljudje kot pristno ročno delo po hišah ponujajo je dokazal, da so iste čisto navaden tvariški izdelek najslabše vrste, za koje zahtevajo oni 300 do 400 odstotkov več kot stane enako blago v tukajšnjih trgovinah. Dokazano je tudi, da oni niti ne kupujejo teh preprog v tovarnah, temveč v raznih veletrgovinah pod pretvezo da je to ročno delo, pa priveržijo velike dobičke. Gremij torej opozarja cenjeno občinstvo, da ne naseda tem potovalnim prekupevalcem in verižnikom.

Vpisovanje za obrtno nadaljevalno šolo za šolsko leto 1923-1924. Šolski odbor o.n.-šole naznanja sledeče: Da se more pravočasno izvršiti razdelitev vajencev in vajenk na posamezne razrede za početek novega šolskega leta (1. okt. 1923), se prične vpisovanje za vajence in vajenke dne 15. julija 1923 na mestnem šolskem svetu Slomškov trg, in trajajo do dne 31. avg. 1923. Vpisati se morajo vsi vajenci in vse vajenke, bodisi, da so že počeli o.n.-šolo ali pa ne. Na novo vstopivši vajenci in vajenke naj prinese seboj odpustnico osnovne ali meščanske šole, drugi pa zadnji izkaz o posečanju o.n.-šole. Za šolske potrebščine mora plačati vsak vajenec in vsaka vajenka 15 din. za celo šolsko leto. Šolski odbor opozarja delodajalce, naj pošiljajo svoje vajence in vajenke k vpisovanju, ki se vrši vsak dan od 9. do 12. ure ter naj ne čakajo do zadnjega tedna v avgustu, ker je pri velikem številu učencev nemogoče izvršiti vpisovanje v kratkem času.

Komanda inženirske podoficirske šole v Mariboru je sporočila, da bo sprejela v imenovano šolo 150 gojencev. Pogoji za sprejem v to šolo so razvidni iz razglasa v mestnem vojaškem uradu, Slomškov trg 5-1 od 8. do 14. ure.

Od sobote, dne 7. t. m. naprej stane goveje meso pri mesarjih na Glavnem trgu 20 do 21 D.

Velika ljudska tombola se vrši na poletni veselici Prostovoljne požarne brambe na Pobrežju pri Mariboru v nedeljo, dne 8. julija t. l. na posestvu g. Kirbiša ob Zrkovski cesti na Sp. Pobrežju. Začetek veselice ob treh popoldne. Vstopnina 5 din. za osebo, gasilci v kroju ne plačajo vstopnine. Na sporedu je še: godba, pekarske požarne brambe, petje pevskega društva «Zarja», ples, občinski zapor in veliko druge zabave. Za okrepčila skrbi društvo samo. Pričetek tombole ob 6. uri zvečer. Tablice po 1 din. se dobijo pred veselico pri vseh trgovcih na Pobrežju. Čisti dobiček za nabavo prepotrebnega avtomobila. V slučaju neugodnega

vremena se vrši veselica drugo nedeljo ravnatom. Na predvečer bakljada po Pobrežju. V očigled velikega sporeda, velikih stroškov in dobrega namena prireditve prosi za obilno udeležbo — odbor.

Dušica.

Roman v treh delih. Angleški spisala B. Orczy. Prev. del Paulus.

23

«Pričakovala sem, da mi priporočite zdravilo zoper to bolezen, dragi prijatelj.»

«Kako vam naj pomagam jaz, če se ni posrečilo gospodu Blakeney!»

«Ali bi ne hoteli zaenkrat pustiti mojega soproga v tej zadevi — na stran?» ga je suho zavrnila.

«Ah, milostljiva, oprostite, pa to je prav tisto, česar ne bova mogla storiti», je odgovoril in njegove lisičje, bistro oči so za trenutek presunljivo ošinile njen obraz. «Imam zdravilo, ki bi pomagalo tudi zoper najhujše dolgočasje, in rad bi vam ga ponudil, ampak...»

«Ampak —?»

«Gospod Percy Blakeney —»

«On —? Kaj ima on pri tem opraviti?»

«Prav mnogo! Zdravilo, ki bi ga vam svetoval, nosi plebejsko ime: delo —!»

«Delo —?»

Chauvelin je dolgo in zamišljeno opazoval Margareto. Zdelo se je, da so njegove blede, presunljive oči brale prav v globinah njene duše.

Sama sta bila. Večer je bil tih in njun šepet se je izgubljal v šumnih glasovih, ki so prihajali iz sobe. Vkljub temu je Chauvelin stopil par korakov izpred hiše, bistro pogledal krog sebe in šele ko se je prepričal, da nikogar ni blizu, se je vrnil k Margareti.

Ali hočete storiti Franciji uslugo, državljanka? je vprašal. Njegov glas, vse njegovo vedenje se je na mah izpremenilo, njegov lisičji obraz je bil čudno resnoben.

«Glej, glej!» se je šalila. «Kako smo resnobni —! Zares, ne vem, ali bi hotela storiti Franciji uslugo ali ne. Odgovor zavisí od tega, kaj zahtevate od mene.»

«Ali ste kedaj čuli o «Dušici», državljanka Just?»

«Čula o «Dušici» —?» se je veselo nasmejala. «Pri moji veri, človek, saj se tu pri nas ne govori o ničemer drugem ko o «Dušici» —. Pri nas nosimo klobuke «Dušica», naše konje kličemo «Dušica», pri večerji waleškega princa onidan so nam postregli s torto «Dušica» —. Pred par dnevi sem naročila pri svoji šiviliji modro obleko z zelenimi našivi — ali vam ni dejala, da se taka moda sedaj imenuje «Dušica» —.»

Chauvelin se ni genil. Mirno je poslušal, ko je govorila, ni je ustavil, ko je njen razposajeni smeh zadonel po večerni tihoti. Resnoben je bil in z rahlim, pa jasnim, čudno trdim glasom ji je dejal:

«Če ste torej čuli o tej skrivnostni osebnosti, ste morebiti že tudi uganili, morebiti že celo veste, da je mož, ki se skriva pod tem nedolžnim imenom, najhujši sovražnik naše mlade republike, naše Francije — torej tudi vašega brata Armanda.»

Vzdihnila je slabotno.

«Seveda je —. Francija ima v teh dnevih mnogo sovražnikov.»

«Ampak vi, državljanka, ste hčerka matere Francije in pomagati bi ji morali v dnevih, ko je v nevarnosti.»

«Moj brat Armand tvega in žrtvuje življenje za Francijo», je odvrnila ponosno. «Jaz ne morem ničesar storiti — tukaj na Angleškem.»

«Da, vi, prav vi —!» je vneto poudarjal in njegov suhi, lisičji obraz je postal resnoben in dostojanstven. «Tukaj na Angleškem nam morete pomagati samo vi —. Poslušajte! — Republikanska vlada me je poslala semkaj, kot svojega pooblaščenega predstavnika. Jutri bom predložil poverilna pisma angleškemu zunanjemu ministru. Ena mojih dolžnosti, ki jih naj tukaj opravim, je tudi ta, da razkrinkam ligo «Dušice», ki je trajna, grozeča nevarnost za republiko, ker se je zavezala, da pomaga našim plemenitašem — izdajalcem in sovražnikom domovine — uiti pravični kazni. Saj veste, vi prav tako dobro kakor jaz, da ti begunci tukaj na Angleškem ščuvajo javno mnenje zoper mlado republiko, — radevolje bi se pridružili vsakemu sovražniku, ki bi se drznil napasti Francijo. Zadnje mesece se je izredno veliko število teh ljudi izmuznilo na Angleško. Eni so bili samo politično osumljeni, drugi pa že obsojeni na smrt. Njihov pobeg je v vsakem slučaju zasnovala in izvedla družba mladih Angležev in tem poveljuje mož, čigar možgani so prav tako satanski iznajdljivi kakor je njegovo ime skrivnostno in ne-

dolžno. Vse smo poskušali, da bi ga našli, vohune smo imeli razpostavljene vsepovsod. Zaman —. Nismo ga dobili. Celo četo pomočnikov ima, on pa je njihova glava, pod tistim bedastim imenom se skriva ter mirno in premišljeno deluje v pogin Francije. — In to glavo hočem udariti, pobiti, uničiti, in vi mi morate pri tem pomagati. Njegove pomočnike bomo izlahka polovili sami. Angleški plemenitaš je, ena prvih osebnosti v visoki angleški družbi, — o tem ni dvoma. Najdite tega človeka zame, je silil, «najdite ga za Francijo —!»

Tiho je poslušala Margareta Chauvelinove strastne besede, ni se genila, komaj da je dihala.

Kolikokrat je že čula o njem, kolikokrat sanjala v svoji romantični, živahni domišljiji o neznanem, skrivnostnem junaku, ki je o njem govorila vsa Angleška in se ga bala vsa Francija, ki je z nezaslišanim junaštvom, z nedosežno zvitostjo in prekanjenostjo rešil že sto in sto ljudi strašne, neusmiljene usode.

Republikanka je bila po prepričanju, ni marala za ošabne francoske plemenitaše, pa bila je svobodoljubna v pravem, plemenitem pomenu besede in je sovražila kruta in krvava sredstva, ki je z njimi mlada republika hotela udeležiti svoja načela. Vsa njena duša se je v grozi odvrčala od strašnih prizorov, ki so se odigravali dan na dan v Parizu, tembolj, ker se je bala, da postane tudi njen brat, ki je bil z njo vred zmeren republikanec, kedaj žrtev krvoločnih republikancev.

In kadarkoli je čula o junaških, mladih Angležih, ki so iz gole ljubezni do bližnjega reševali žene in otroke, starce in mladeniče iz žrela strašne smrti, takrat so ji lica žarela od veselja in ponosa in vse njeno srce, vsa njena duša je plamtela za plemenitega, skrivnostnega zapovednika drzne lige, ki je tvegaj življenje iz ljubezni do človeštva —.

(Dalje prihodnjič.)

Pokusiti je treba razne vrste testenin «Pekatete». Temu dišijo ene, drugemu druge, akoravno so izdelane vse iz enega testa.

Molitvenik, najboljši in najcenejši, je dr. Zdešarjevo «Navodilo za pravo pobožnost do Matere božje.» V tej knjižici sta dve sv. maši. Cena vezanemu izvodu 6 din., po pošti 1 din. več. Dobi se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, pri Slogi v Ljubljani na Poljanskem nasipu 10, in po drugih knjigarnah. Kdor kupi skupaj vsaj 10 izvodov, dobi 15% popusta. 361

Galanterijo, drobnarijo, parfumerijo, špago, biče, vrvarske in pletarske izdelke

Na drobno! priporoča Na debelo!
DRAGO ROSINA, MARIBOR, Vetrinjska ulica 26.

Prostovoljna dražba

arondiranega, prvovrstnega posestva Helleis v Špičniku pri Mariboru se vrši dne 22. julija t. l. ob pol 11. uri na licu mesta. Izklicna cena din. 500.000, izmera posestva 29 ha 50 a.

Natančnejši podatki in odvetniški pisarni dr. Ferdo Müllerja v Mariboru. 387

Javna dražba

kmetije srednje velikosti, mereče 20 ha 40 a 44 kv. m, se vrši dne 13. julija t. l. dopoldne ob 10. uri pri okrajnem sodišču v Prevaljah, soba št. 5. Posestvo leži v občini Tolsti vrh. Cenilna vrednost 25.740 K, najmanjši ponudek 16.980 K.

Natančnejši podatki se dobe v pisarni dr. Ferdo Müllerja, odvetnika v Mariboru. 386

OGLAS.

(Nabavka sena i slame).

Na osnovu naredjenja komandanta IV. Armijske oblasti E.-broj 7.836 od 26. juna ove godine držat će se na dan 28. jula ove godine u 11 časova pre podne Prve javne usmene licitacije za nabavku i isporuku sena i slame i to:

1. Za garnizon Ljubljanski 630.000 kilograma sena i 280.000 kilograma slame, kod intendature Dravske divizijske oblasti u Ljubljani.

2. Za garnizon Mariborski 630.000 kilograma sena i 270.000 kilograma slame, kod vojnog okruga u Mariboru (Dravska kasarna, soba 17).

3. Za garnizon Celjski 54.000 kilograma sena i 49.000 kilograma slame, kod vojnog okruga u Celju.

4. Za garnizon Slov. Bistrica 250.000 kilograma sena i 90.000 kilograma slame, kod komande mesta Slov. Bistrica.

Isporuka sena i slame po mesečnim partijama franko magacin (senjak) intendanskih slagališta garnizona do 15. oktobra ove godine.

Kaucija 5 odsto polaže se u gotovom novcu ili vrednostnim papirima po odredbama čl. 88, Zakona o drž. računovodstvu na dan licitacije do 10 časova pre podne na kasarna navedenih komanda gde će se licitacija održati.

Uslovi po kojima će se ove licitacije izvršiti, mogu se viditi svakog dana pre i posle podne u kancelarijama označenih komanda.

Svaki ponudjač (licitant) ima da preda na dan licitacije predsedniku komisije pismeno svedočanstvo nadležne trgovačke komore u svojim preduzimačkim podobnostima kao i uverenje u tome, da je svoju zadnju prijavo poreskim vlastima i platio porez za tekuće tromesečje.

Pozivajo se zainteresovani, da prisustvuju ovim licitacijama.

Iz kancelarije intendature Dravske Divizijske oblasti E.-broj 9.942, od 29. juna 1923 godine u Ljubljani.

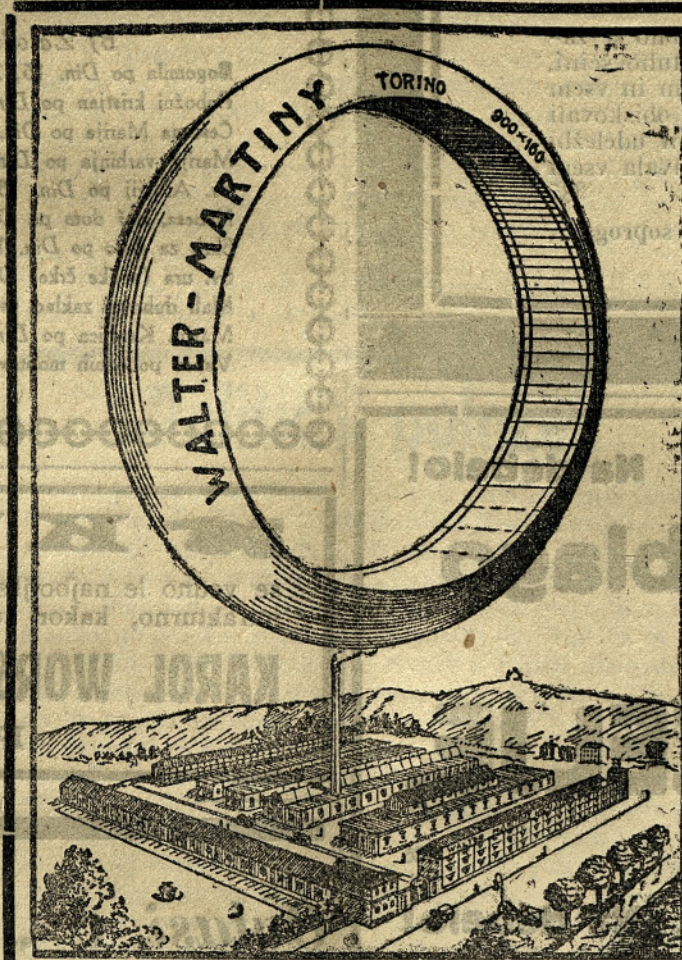
391

Glinarna na Ješenci,

p. Rače pri Mariboru,

nudi prvovrstno ročno zidno in strešno opeko
v vsaki množini.

388

Naznanilo.

Usojam si slavnemu občinstvu naznaniti, da sem v lastni hiši pri «Pošti» na Pesnici otvoril

TRGOVINO Z MEŠANIM BLAGOM

Potrulil se bom cenjeno občinstvo z vsakovrstnim svežim blagom po primerno nizkimi cenami in točno postrežbo v vsakem oziru zadovoljiti.

390

Maks Smonig.

„Svetla“

d. d.

PODRUŽNICA MARIBOR

Gosposka ul. 20.

Telefon št. 133

Tovarniška zaloga polnogumijastih obročev, pnevmatike in vsake vrste tehniških gumijevih cevi, auto-delov in vsakovrstnega auto-materijala.

V centrali na razpolago:

Stiskalnica za montiranje polnogumijevih obročev.

Velika zaloga elektro-materijala.

Zastopstvo svetovnih tovarn.

CENTRALA LJUBLJANA

Rimska cesta 2. Telef. 588 Hilšerjeva ul. 5.

PODRUŽNICE:

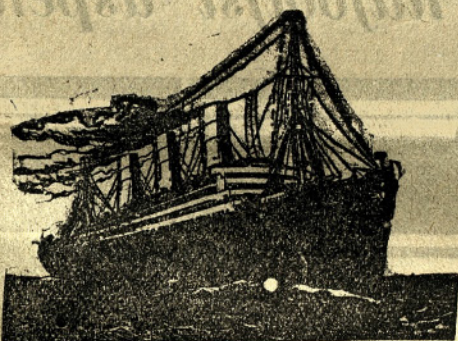
Dunajska c. 20.

Mestni trg 25

ZAGREB

BEOGRAD

Solidna in točna postrežba! — Cene brez konkurence!

Hamburg — Amerika Linija
in
United American Lines Inc.

Filijalka

SIMON KMETEC, LJUBLJANA
Kolodvorska ulica št. 26.

Sprejema potnike v južno in severno Ameriko, izdaja točna pojasnila in prodaja vozne liste.

Odhod iz Ljubljane vsaki teden.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo

J. G. Drašković

ZAGREB

„B“ Cesta pri državnom kolodvoru

ZAGREB

Podružnice: Beograd, Balkanska ulica 25. — Sušak: Jovo Gj. Ivošević, Karolinka c. 160. — Split: Ante Buić, Dioklecijanova obala 13. — Gruz: Ivo Lovričević. — Bitolj: Gjorgje J. Dimitrijević & Komp. Boulevard Kralja Aleksandra 187. — Vel. Bečkerek: Dušan Lj. Mihajlović, Trg Kralja Petra 4.

550

Potnike do Hamburga spremlja družbeni uradnik.

Brez kisa! Brez sladkorja! Brez salicila!

sploh brez vsakega dodatka se lahko s

„REX“ konzervnimi steklenicami in aparatom

581 6—3

napravi brez truda vse vrste okusnih, zdravih in cenih domačih konserv. V «REX» vkuhane jagode, češnje, hruške, češplje, jabolka, sploh vse vrste sadja se hranijo pri neizpremenjenem naravnem okusu in največji zdravilni vrednosti, brez vsakega dodatka leta in leta. — Ravno tako se ohrani za nedogledni čas vsak drugi živež, posebno vse sočivje (fižol, grah itd.), meso, klobase, pastete, gobe, ribe in drugo.

Po tovarniških cenah priporoča

Ivan Kovačič, Maribor, Koroška cesta 10

trgovina stekla in porcelana na veliko in malo.

Velika zaloga vsakovrstnega stekla, šip, ogledal, porcelana in kamenine, sve-tilk, kakor vseh v steklarsko stroko spadajočih predmetov po najnižji ceni.

Zadružna gospodarska banka

Podružnica v Mariboru.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu.
Izplača vsako vlogo na zahtevo takoj v gotovini.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Največja izbira vseh vrst sukna, platna, etaminov in drugega modnega blaga

FRANC MASTEK, Maribor, Glavni trg 16.

Nizke cene! Solidna postrežba! — Poštni nameščenci na obroke!

372 10—3

Zahvala.

Najiskrenejše se zahvalim vsem, ki so mi v težkih dnevih bolezni in smrti mojega prerano umrlega draga soproga

Ivana Šmisl

narednika v skladišču,

stali ob strani na kateri si bodi način. Posebno se zahvaljujem gg. zdravnikom, čč. sestram, čč. duhovščini, gg. častnikom, tovarišem umrlega narednika in vsem onim, ki so ob času bolezni mojega soproga obiskovali in tolažili in vobče vsem, ki so ga ob obilni udeležbi spremljali na zadnji poti. Tudi prisrčna zahvala vsem darovalcem mnogih lepih vencev ter cvetja. 385

Ljudmila Šmisl, soproga.

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU**PRIPOROČA SLEDEČE MOLITVENIKE:****a) Za otroke**

Kvišku srca po Din. 27, 36, 39 in 40.
Rajski glasovi po Din. 38, 50 in 52.
Priatelj otroški po Din. 6.50 in 7.50.
Ključek nebeški po Din. 20, 30.
Angelj varih po Din. 11.

b) Za odrasle

Bogomila po Din. 15, 22, 25.
Pobožni kristjan po Din. 12.
Češčena Marija po Din. 14, 48, 60.
Marija varhinja po Din. 10, 36.
Sv. Alojzij po Din. 15, 34.
Nebesa, naš dom po Din. 42.
Skrb za dušo po Din. 15, 22, 30.
Sv. ura (velike črke) Din. 12, 15, 30.
Mali duhovni zaklad (velike črke) D 12.
Marija Kraljica po Din. 42.
Venec pobožnih molitev po Din. 40.

Venec pobožnih pesmi Din. 15.

Sv. Pismo, Evangelji in Dejanja apostolov po Din. 10.

Kvišku srca! Pesmarica (zl. obr.) D. 15.
Premišljevanja za celo leto I. in II. del, Din. 32.

Družba vednega češčenja. 2 molitveni ur, Din. 3.

Kratko navodilo za pobožnost M. B.

Kraljice src Din. 5.

Vir življenja Din. 18.

Duša popolna Din. 20.

Duša spokorna Din. 20.

Bog med nami Din. 12.

Večno življenje (rdeča obr.) Din. 24,

(zlata obr.) Din. 33.

Slava Gospodu Din. 18.

Nebeška hrana I. in II. del Din. 15.

Priprava na smrt Din. 16.

Na drobno!**Na debelo!****Manufakturno blago**

po najnižjih cenah pri tvrdki

IVAN KOS, CELJE,

Prešernova ulica št. 17.

586

Na drobno!**Na debelo!****KUPUJE**

se vedno le najboljše in najcenejše za domačo potrebo vsakovrstno manufakturno, kakor tudi tekstilno blago pri stari in zelo znani tvrdki

KAROL WORSCHKE, Maribor, Gosposka ul. 10

Perje za postelje!

Oglasi v „Straži“

imajo najboljši uspeh!

Somišljeniki širite naše liste!

Pavla Jančer roj. Kobilca naznanja v svojem, v imenu svojih otrok Elvire, Emilije in Maksa ter ostalih sorodnikov vsem prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je njen iskrenoljubljeni, nepozabni soprog oziroma oče, brat, svak in stric, gospod

Fran Jančer

hotellr,

v ponedeljek, dne 2. julija 1923, ob 10. uri po dolgotrajni, mukepolni bolezni in previden s tolažili sv. vere, v 57. letu svoje dobe bogu vdano preminul.

Truplo nepozabnega pokojnika se je v sredo, dne 4. julija 1923 ob 16. uri v mrtvašnici na starem mestnem pokopališču svečano blagoslovilo, prepelalo na mestno pokopališče v Pobrežju in tam položilo v rodbinski grobnici k zadnjemu počitku.

Istočasno izrekamo za premnoge dokaze iskrenega sočutja povodom prebridke izgube našo globokožutečo, srčno zahvalo.

Osobito pa se zahvaljujemo blagorodnemu gospodu dr. Mariniču za neprimerno požrtvovalno skrb ves čas bolezni pokojnika, prijateljem za obiskovanje predragega ob času njegovega trpljenja, prečastiti duhovščini stolne in mestne župnije, posebno prečastitemu gospodu stolnemu župniku Moravcu za tolažilne besede ob odprtem grobu, slavnemu pevskemu zboru „Glasbene Matice“ za v srce segajoči žalostinki pred hišo žalosti in na pokopališču, sl. gostilničarski zadrugi za korporativno udeležbo pri pogrebu, uslužbencem pokojnika za gnilivo sočutje, darovateljem prekrasnega cvetja ter vsem, ki so v tako mnogobrojnem številu spremili nenadomestljivega nam pokojnika do prezgodnjega groba.

Maribor, dne 6. julija 1923.

Globokožalujoči ostali.

Brez posebnega obvestila.